

KARTA PRZEDMIOTU/SYLABUS

Wydział	Wydział Opieki Zdrowotnej					
Kierunek studiów	Pielęgniarstwo					
Poziom kształcenia	Studia pierwszego stopnia					
Forma studiów	Studia stacjonarne/studia niestacjonarne					
Profil kształcenia	Praktyczny					
Jednostka organizacyjna prowadząca przedmiot	Katedra Pielęgniarstwa					
Moduł / Przedmiot	Nauki w zakresie opieki specjalistycznej					
Przedmiot wyodrębniony w module	Geriatrya i pielęgniarstwo geriatryczne					
Język kształcenia	polski					
Status modułu / przedmiotu	Obowiązkowy					
Cykl realizacji przedmiotu	Semestr studiów: VII					
Kod przedmiotu						
Nauczyciel akademicki odpowiedzialny za przedmiot	prof. dr hab. n. med. Jan Szewieczek dr n. ekon. Bogusława Serzysko					
Wymiar zajęć						
Zajęcia zorganizowane określone planem studiów, w tym:	Ogółem	Forma zajęć				
		Wykłady	Seminaria	Ćwiczenia	Samokształcenie	Zajęcia praktyczne
	130	18	24	-	8	80
Semestr VII	130	18	24	-	8	80
Bilans nakładu pracy studenta ogółem						
Zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		Wykłady – 18 godzin Seminaria – 24 godzin Zajęcia praktyczne -80 godzin				
Praca własna studenta, w tym samokształcenie		57 godzin				
Łączny nakład pracy studenta		180 godzin				
Punkty ECTS						
RAZEM	w tym z tytułu:					
	zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studenta		pracy własnej studenta		nakładu pracy studenta związanego z zajęciami o charakterze praktycznym	
6	4,1		1,9		4,1	
Wymagania wstępne i /lub wprowadzające treści kształcenia						
Kształcenie w zakresie Geriatrii i pielęgniarstwa geriatrycznego zdefiniowane kartą/sylabusem wymaga poprzedzenia kształcenia treściami wprowadzającymi z zakresu anatomii, fizjologii, podstaw pielęgniarstwa, promocji zdrowia, chorób wewnętrznych i pielęgniarstwa internistycznego, chirurgii i						

pielęgniarstwa chirurgicznego, psychologii, farmakologii.

Cele i efekty kształcenia

**Powiązanie
modułu/przedmiotu
z kierunkowymi efektami
kształcenia**

kierunkowe efekty kształcenia

Po zaliczeniu przedmiotu student:

➤ w zakresie **wiedzy:**

D.W1. wymienia objawy zagrożenia życia u pacjentów w różnym wieku;

D.W2. charakteryzuje czynniki ryzyka i zagrożeń zdrowotnych pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;

D.W3. wyjaśnia etiopatogenezę, objawy kliniczne, przebieg, leczenie, rokowanie i opiekę pielęgniarską w schorzeniach: układu krążenia (serca, naczyń krwionośnych), układu oddechowego, układu nerwowego, układu pokarmowego (żołądka, jelit, wielkich gruczołów), wątroby, trzustki, układu moczowego (nerek i pęcherza moczowego), układu kostno-stawowego, mięśni, układu dokrewnego oraz krwi;

D.W4. zna zasady oceny stanu chorego w zależności od wieku;

D.W5. zna zasady diagnozowania w pielęgniarstwie internistycznym, geriatrycznym, chirurgicznym, pediatrycznym, neurologicznym, psychiatrycznym, anestezjologicznym, położniczo-ginekologicznym i opiece paliatywnej;

D.W6. zna zasady planowania opieki nad chorymi w zależności od wieku i stanu zdrowia;

D.W7. zna zasady przygotowania, opieki w trakcie oraz po badaniach i zabiegach diagnostycznych wykonywanych u pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia;

D.W8. charakteryzuje grupy leków i ich działanie na układy i narządy chorego w różnych schorzeniach, w zależności od wieku i stanu zdrowia, z uwzględnieniem działań niepożądanych, interakcji z innymi lekami i dróg podania;

D.W9. charakteryzuje techniki i procedury pielęgniarskie stosowane w opiece nad chorym w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;

D.W10. zna zasady przygotowania chorego do samoopieki w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;

D.W11. różnicuje reakcje chorego na chorobę i hospitalizację w zależności od jego wieku i stanu zdrowia;

D.W12. zna rolę pielęgniarki przy przyjęciu chorego do przedsiębiorstwa podmiotu leczniczego w zależności od wieku i stanu zdrowia pacjenta;

D.W13. charakteryzuje proces starzenia się w aspekcie bio-psycho-społeczno-ekonomicznym;

D.W14. zna swoiste zasady organizacji opieki specjalistycznej (geriatrycznej, intensywnej opieki medycznej, neurologicznej, psychiatrycznej, pediatrycznej, internistycznej, chirurgicznej, paliatywnej oraz systemu ratownictwa medycznego w Polsce);

D.W15. różnicuje etiopatogenezę schorzeń wieku podeszłego: cukrzycy, chorób serca, nadciśnienia tętniczego, miażdżycy, zespołów otępiennych, zespołu Parkinsona i depresji;

D.W16. charakteryzuje narzędzia i skale oceny wsparcia osób starszych i ich rodzin;

D.W17. zna zasady aktywizacji chorego niepełnosprawnego i objętego opieką geriatryczną;

➤ w zakresie **umiejętności:**

D.U1. gromadzi informacje, formułuje diagnozę pielęgniarską, ustala cele i plan opieki, wdraża interwencje pielęgniarskie oraz dokonuje ewaluacji opieki;

D.U2. rozpoznaje uwarunkowania zachowania zdrowia odbiorców opieki w różnym wieku i stanie zdrowia;

D.U3. prowadzi poradnictwo w zakresie samoopieki pacjentów w różnym wieku i stanie zdrowia, dotyczące wad rozwojowych, chorób i uzależnień;

	<p>D.U4. motywuje chorego i jego opiekunów do wejścia do grup wsparcia społecznego;</p> <p>D.U5. prowadzi profilaktykę powikłań w przebiegu chorób;</p> <p>D.U8. diagnozuje stopień ryzyka rozwoju odleżyn i dokonuje ich klasyfikacji;</p> <p>D.U12. przygotowuje chorego do badań diagnostycznych pod względem fizycznym i psychicznym;</p> <p>D.U13. dokumentuje sytuację zdrowotną pacjenta, jej dynamikę zmian i realizowaną opiekę pielęgniarstwa;</p> <p>D.U26. przekazuje informacje o stanie zdrowia chorego członkom zespołu terapeutycznego;</p> <p>D.U27. asystuje lekarzowi w trakcie badań diagnostycznych i leczniczych;</p> <p>D.U28. prowadzi dokumentację opieki nad chorym: kartę obserwacji, zabiegów pielęgniarstwa i raportów, kartę rejestru zakażeń szpitalnych, profilaktyki i leczenia odleżyn oraz kartę informacyjną z zaleceniami w zakresie samoopieki;</p> <p>D.U32. dostosowuje interwencje pielęgniarstwa do rodzaju problemów pielęgnacyjnych;</p> <p>D.U33. przygotowuje i podaje leki różnymi drogami, samodzielnie lub na zlecenie lekarza.</p> <p>➤ w zakresie kompetencji społecznych:</p> <p>D.K1. szanuje godność i autonomię osób powierzonych opiece;</p> <p>D.K2. systematycznie wzbogaca wiedzę zawodową i kształtuje umiejętności, dążąc do profesjonalizmu;</p> <p>D.K3. przestrzega wartości, powinności i sprawności moralnych w opiece;</p> <p>D.K4. wykazuje odpowiedzialność moralną za człowieka i wykonywanie zadań zawodowych;</p> <p>D.K5. przestrzega praw pacjenta;</p> <p>D.K6. rzetelnie i dokładnie wykonuje powierzone obowiązki zawodowe;</p> <p>D.K7. przestrzega tajemnicy zawodowej;</p> <p>D.K8. współdziała w ramach zespołu interdyscyplinarnego w rozwiązywaniu dylematów etycznych z zachowaniem zasad kodeksu etyki zawodowej;</p> <p>D.K9. jest otwarty na rozwój podmiotowości własnej i pacjenta;</p> <p>D.K10. przejawia empatię w relacji z pacjentem i jego rodziną oraz współpracownikami.</p>	
Cele kształcenia w ramach modułu / przedmiotu	<p>Celem przedmiotu jest opanowanie wiedzy i umiejętności z zakresu Geriatrii i pielęgniarstwa geriatrycznego określonych kompetencjami pielęgniarki, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zdobyć wiedzy pozwalającej na rozumienie procesów starzenia w aspekcie biologicznym, psychologicznym, społecznym i ekonomicznym. • Poznać odrębności fizjologicznych i psychologicznych człowieka w podeszłym wieku w zakresie umożliwiającym planowanie opieki. • Zdobyć podstawowej wiedzy na temat etiopatogenezy, rozpoznania, przebiegu i leczenia chorób wieku podeszłego. • Poznać zasad doboru metod i sposobów pielęgnowania osób w wieku podeszłym w zależności od stanu fizycznego, psychicznego i uwarunkowań środowiskowych. • Uzyskanie umiejętności korzystania z aktualnej wiedzy dla zapewnienia bezpieczeństwa i wysokiego poziomu opieki nad chorym w starszym wieku. • Przygotowanie do prowadzenia promocji zdrowia i profilaktyki w grupie osób w wieku podeszłym. • Uzyskanie przez pielęgniarkę kwalifikacji umożliwiających zapewnienie kompleksowej opieki i pielęgnacji nad osobą w starszym wieku. 	
Szczegółowe modułowe / przedmiotowe efekty kształcenia	Efekty przedmiotowe	Odniesienie do efektów kierunkowych
	EK – 1 potrafi omówić objawy, przyczyny, przebieg, diagnostykę i postępowanie	DW1, DW2, DW3, DW4, DW5, DW8, DW13, DW15,

		lecnicze w schorzeniach u pacjentów geriatrycznych	DK2
		EK – 2 zna i omawia zasady opieki pielęgniarstwa i procedury w pielęgniarstwie geriatrycznym	DW6, DW7, DW9, DW16, DW17, DK2
		EK – 3 zna i rozumie rolę pielęgniarki w opiece nad pacjentem geriatrycznym	DW10, DW11, DW12, DW14, DW20, DK2
		EK – 4 potrafi zaplanować, przeprowadzić i ocenić działania pielęgniarstwa wobec pacjenta w różnym wieku i stanie zdrowia oraz jego rodziny	DU1, DU2, DU3, DU4, DU5, DU8, DU12, DU13, DU27, DU28, DU32, DU33
		EK – 5 wykazuje umiejętność współpracy z zespołem terapeutycznym, rzetelnie wykonując swoje obowiązki, przestrzegając praw pacjenta i zasad etyki zawodowej	DU26, DK1, DK3, DK4, DK5, DK6, DK7, DK8, DK9, DK10
Metody i narzędzia dydaktyczne kształcenia			
Wykłady		➤ Wykłady informacyjne/ problemowe wsparte prezentacją multimedialną, przeplatane interakcją ze studentami z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną.	
Seminaria		➤ Prelekcje wsparte prezentacją multimedialną, z wykorzystaniem metod aktywizujących, połączone z dyskusją kierowaną. ➤ Tematyczne zajęcia połączone z indywidualnym lub grupowym opracowywaniem tematów związanych z omawianym zakresem tematycznym zajęć, przy możliwości korzystania z literatury. ➤ Prezentacje i referaty dotyczące treści kształcenia przeznaczonych do samokształcenia.	
Zajęcia praktyczne		➤ Zajęcia praktyczne w placówce szkoleniowej, instruktaż wstępny, bieżący i końcowy. ➤ Aktywne współuczestnictwo w działaniach zespołu terapeutycznego. ➤ Nabycie, doskonalenie i utrwalenie prawidłowego i samodzielnego wykonywania standardowych procedur pielęgniarstwa.	
Treści programowe kształcenia			
Wymiar zajęć		Zakres treści programowych	
Forma	Liczba godzin		
Semestr		VII	
Wykłady	9 Geriatria	W1. Biologiczne, psychologiczne i socjoekonomiczne aspekty starzenia. Odmienność epidemiologii i symptomatologii geriatrycznej. W2. Całościowa ocena geriatryczna. Wielkie problemy geriatryczne. W3. Ogólne zasady leczenia chorych w wieku geriatrycznym. W4. Problemy zdrowotne osób w wieku podeszłym. Choroby układu sercowo-naczyniowego u osób w starszym wieku. W5. Ołpienie. Majaczenie. Zespoły depresyjne u osób w starszym wieku. Choroba Parkinsona i zespoły parkinsonowskie. W6. Niedoczynność i nadczynność tarczycy oraz inne zaburzenia endokrynne u osób w starszym wieku. Cukrzyca u osób w wieku	

		geriatrycznym.
Wykłady	9 Pielęgniarstwo	<p>WP1. Bio-psycho-społeczne aspekty starzenia się jednostki i wpływ na społeczeństwo.</p> <p>WP2. Wielochorobowość oraz specyfika przebiegu schorzeń w wieku podeszłym, a opieka pielęgniarstwa. Działania pielęgniarki w profilaktyce przedwczesnego starzenia.</p> <p>WP3. Pielęgnowanie osób w starszym wieku z zaburzeniami ze strony układu pokarmowego.</p> <p>WP4. Pielęgnowanie chorych ze schorzeniami metabolicznymi na przykładzie cukrzycy u osób w starszym wieku.</p>
Seminaria	12 Geriatra	<p>S1. Zaburzenia wodno-elektrolitowe u chorych w starszym wieku. Zaburzenia układu moczowo-płciowego. Nietrzymanie moczu. Biegunki, zaparcia i nietrzymanie stolca.</p> <p>S2. Osteoporoza. Choroba zwyrodnieniowa kręgosłupa i stawów. Inne choroby układu kostno-stawowego u osób w starszym wieku. Upadki i urazy.</p> <p>S3. Zaburzenia termoregulacji u osób w starszym wieku.</p> <p>S4. Polipragmazja i działania niepożądane leków. Przestrzeganie zaleceń leczniczych przez osoby w starszym wieku.</p> <p>S5. Profilaktyka geriatryczna. Szczepienia ochronne. Rehabilitacja geriatryczna.</p> <p>S6. Organizacja opieki geriatrycznej.</p>
	12 Pielęgniarstwo	<p>SP1. Pielęgnowanie chorego w wieku podeszłym z izolowanym nadciśnieniem tętniczym i schorzeniami układu krążenia.</p> <p>SP2. Specyfika procesu pielęgnowania i opieki nad pacjentem z otępieniem.</p> <p>SP3. Problem niedożywienia u osób w starszym wieku, a działania pielęgnacyjne – opiekuńcze.</p> <p>SP4. Rola pielęgniarki w opiece nad pacjentem z problemami geriatrycznymi (wielkie problemy geriatryczne).</p> <p>SP5. Proces pielęgnowania pacjenta w starszym wieku ze schorzeniami neurologicznymi na przykładzie choroby Parkinsona.</p> <p>SP6. Zasady sprawowania opieki pielęgniarstwa nad osobami z zaburzeniami psychicznymi na przykładzie pacjenta z depresją.</p>
Zajęcia praktyczne	-	-
	80	<p>Poznanie organizacji pracy i zakresu obowiązków pielęgniarki w oddziale geriatrycznym.</p> <p>Poznanie prowadzonej dokumentacji. Dokumentowanie procesu pielęgnowania chorego w starszym wieku.</p> <p>Przyjmowanie do szpitala/ w oddział pacjenta w starszym wieku – zasady postępowania.</p> <p>Zasady podawania leków pacjentom geriatrycznym.</p> <p>Pielęgnowanie skóry pacjenta w starszym wieku i profilaktyka</p>

		<p>przeciwoleżynowa.</p> <p>Pielęgowanie pacjenta w starszym wieku ze schorzeniami krążenia.</p> <p>Pielęgowanie pacjenta w starszym wieku ze schorzeniami układu oddechowego.</p> <p>Pielęgowanie pacjentów w starszym wieku z zaburzeniami funkcjonowania układu pokarmowego.</p> <p>Pielęgowanie pacjenta z zaburzeniami wodno – elektrolitowymi, odwodnieniem i niedożywieniem.</p> <p>Przygotowanie pacjenta w starszym wieku do samopielęgnacji i samoopieki.</p> <p>Przygotowanie opiekunów do opieki nad pacjentem w starszym wieku w warunkach domowych.</p> <p>Opracowanie i przeprowadzanie edukacji zdrowotnej wśród pacjentów w starszym wieku.</p> <p>Przestrzeganie praw pacjenta i zasad etyki zawodowej w oddziale geriatrycznym.</p>
Samokształcenie	4 Geriatria	Edukacja zdrowotna i lecznicza u osób w starszym wieku.
	4 Pielęgniarstwo	Formy opieki nad osobami w wieku geriatrycznym.
Sekwencja zajęć		<p>W1, WP1 W2, W3, WP2 W4, SP1 W5, SP2 WP3, SP3 W6, WP4 S1 – S6 SP4 – SP6</p> <p><i>(Informacja na potrzeby harmonogramu zajęć)</i></p>
Ocenianie i zaliczanie		
Metody weryfikacji efektów kształcenia i kryteria oceny	<p><u>Ocena formująca (OF):</u> Wykłady – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia <p>Seminaria – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy, w tym także wiedzy z tematyki przeznaczonej do samokształcenia • prace i prezentacje przygotowane w ramach pracy własnej (samokształcenia) <p>Nauczyciele akademicki prowadzący poszczególne formy zajęć zobowiązani są do wystawienia studentowi co najmniej jednej oceny formującej.</p> <p><u>Ocena podsumowująca (OP):</u> Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia.</p> <p>Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących oraz średniej ważonej ocen uzyskanych na zaliczeniu</p>	

	<p>końcowym – egzaminie przeprowadzonym w formie pisemnej.</p> <p><u>Ocena formująca (OF):</u> Zajęcia praktyczne – student może otrzymać oceny np. za:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kolokwia cząstkowe sprawdzające stopień opanowania wiedzy • aktywny udział w zajęciach • poprawne wykonanie zadań i czynności wynikających z procesu pielęgnowania • opracowanie procesu pielęgnowania wybranego pacjenta <p><u>Ocena podsumowująca (OP):</u> Ocena podsumowująca jest oceną końcową potwierdzającą osiągnięcie przez studenta efektów kształcenia. Ocena podsumowująca jest średnią ważoną ze średniej ważonej ocen formujących.</p>
Sposoby i kryteria weryfikacji i oceny uzyskania przez studentów założonych efektów kształcenia	<p>EK – 1 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 2 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 3 – zaliczenie pisemne w formie testu EK – 4 – ocena z zajęć praktycznych EK – 5 – ocena z zajęć praktycznych</p>
Zasady dopuszczania do zaliczenia przedmiotu	<p>Student może zostać dopuszczony do zaliczenia końcowego przedmiotu w formie egzaminu jeżeli uzyskał:</p> <p>➤ średnią ważoną ocenę ocen formujących, co najmniej jako ocenę dostateczną (3)</p>
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu	<p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie:</p> <p>Forma: Zaliczenie z oceną.</p> <p>Zaliczenie przedmiotu przeprowadzone zostanie w formie pisemnej – testu zawierającego 30 pytań sformułowanych w sposób pozwalający na sprawdzenie wiedzy, poziomu zrozumienia, umiejętności analizy, syntezy i rozwiązania problemu z zakresu będącego przedmiotem programu.</p> <p>Przykłady pytań będą udostępnione studentom na pierwszych zajęciach przez nauczyciela akademickiego odpowiedzialnego za przedmiot.</p> <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie udzielenie poprawnej odpowiedzi na minimum 60% pytań zawartych w teście. Ocena w skali wartościowej określonej regulaminem studiów odniesiona do testu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niedostateczny – ndst. (2) do 59% poprawnych odpowiedzi - dostateczny – dst (3) – od 60% do 67% poprawnych odpowiedzi - dostateczny plus – dst+ (3,5)– od 68% do 75% poprawnych odpowiedzi - dobry – db (4) – od 76% do 85% poprawnych odpowiedzi - dobry plus – db+ (4,5) – od 86% do 92% poprawnych odpowiedzi - bardzo dobry – bdb (5) – od 93% do 100% poprawnych odpowiedzi <p>Warunkiem zaliczenia testu będzie uzyskanie, co najmniej oceny dostatecznej (3) z pytań odniesionych do każdego z efektów kształcenia.</p> <p>Ocena końcowa testu jest średnią ważoną ocen z pytań odniesionych do każdego efektu kształcenia.</p>
Wykaz literatury obowiązującej do zaliczenia przedmiotu	
Literatura podstawowa	<ul style="list-style-type: none"> • Kędzior – Kornatowska K., Muszalik M. (red.) Kompendium pielęgnowania pacjentów w starszym wieku. Wydawnictwo Czelej, Lublin 2007

	<ul style="list-style-type: none"> • Wieczorkowska - Tobis K., Talarska D. (red.): Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. Podręcznik dla studentów medycyny. PZWL Warszawa 2008 • Ślusarz R., Biercewicz M., Szewczyk M. T. (red.): Pielęgniarstwo w geriatricii. Wyd. Borgis Warszawa 2006
Literatura uzupełniająca	<ul style="list-style-type: none"> • Grodzicki T., Kocemba J., Skalska A.: Geriatria z elementami gerontologii ogólnej. Podręcznik dla lekarzy i studentów. Wyd. Via Media Gdańsk 2007 • Galus K.: Geriatria. Wybrane zagadnienia. Wyd. Urban & Partner, Wrocław 2007. • Żakowska – Wachelko B.: Zarys medycyny geriatrycznej. PZWL, Warszawa 2000 • Kostka T.: Choroby wieku podeszłego. Warszawa, PZWL, 2009 • Prusiński A.(red.): Neurogeriatria, Lublin, Czelej, 2004
Prawa autorskie	
Prawa autorskie	Wyższa Szkoła Nauk Stosowanych w Rudzie Śląskiej